

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Scrisoare pastorală pentru Postul Sfintelor Paști ale a. 1934*).

GRIGORIE

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și a părților din Banatul- Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă.

Marele împărat Napoleon căuta odinioară o învățătoare pentru unicul său fiu, pe care-l iubea cu iubire mare și nu putea găsi ușor pe acea persoană, care să fie cea mai potrivită pentru slujba aceasta. Într-o zi de Vineri, o masă bogată avu loc la palatul imperial și toată lumea mânca cu post, dar o doamnă sfioasă nici nu voia să guste din mâncări, fiind zi de post.

Oaspeții ceilalți credeau, că acea doamnă va fi aspru pedepsită pentru că nu gustă din mâncările dela o masă împărătească. Iubiții mei! Această femeie a primit dela împăratul cinstea să crească pe iubitul său fiu.

O femeie, care și-a ținut credința, are toate poruncile ei, a primit încrederea unui împărat, care dela Paris până la Moscova și din Franța până în Egipt a fost biruitor peste popoare!

O femeie, care a avut stăpânire de sine, a primit cinstea să crească un fiu de împărat, iar noi cei de azi, zămbim auzind de post și de alte porunci ale Bisericii! Cine ne va muștra pe noi pentru această purtare, cine ne va face să avem cucernicia strămoșilor noștri? Să ne desmeticească pe noi din amorțea noastră

sele spitale, unde plâng și se tânguiesc numeroși bolnavi, cari nu au avut stăpânirea de sine, și necunoscând postul, s'au lăsat târâți de înclinările trupului. Sfântul apostol Pavel numără între faptele trupului desfrânarea, necurăția, vrajbele, sfezile, mânia, pizma, uciderile, bețiile, ospețele cele cu cântece și cele asemenea acestora. (Galat. 5 v. 19—21).

Dar și plânsul și amarul celor din temnițe, ne va învăța pe noi să recunoaștem, că înfrânarea este mai bună decât faptele trupești ale urei și răsbunării! Câți părinți nu s'au urât de moarte cu copiii lor, pentru o singură vorbă sau faptă nestăpânită?! Câți frați, câte rudeni, câți prieteni și vecini își otrăvesc viața pentru un moment de nestăpânire de sine!

Cel mai bun mijloc al stăpânirii de sine este postul! Prin post lipsind trupul de mâncări și beuturi, îl domolim, și omul ajunge la gânduri bune. Omul ajunge atunci să nu mai fie neliniștit de diferitele plăceri și înlăturându-le, se dorește după Hristos Mântuitorul, precum un copil se dorește să ajungă acasă la mama sa.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a fost fără păcate și stăpân peste toate înclinările trupului și totuși a postit, 40 de zile și 40 de nopți, ca să ne arate, că prin post putem birui ispitele

*) Cucernicii preoți vor citi această Pastorală în sf. biserică Duminecă la 18 Februarie 1934.

venite dela diavol și dela lume. Apostolii și toți sfinții au cinstit rânduiala postului, iar marele părinte, dascăl și sfânt al Bisericei, Ioan Gură de Aur, avea cea mai mare bucurie când se apropia postul sfințelor Paști! Sfântul Pafnutie, Sava, Ioan din Egipt au trăit aproape 100 de ani, Sf. Iacob 105 ani iar Sf. Nil 97 de ani, fiindcă au postit!

Prin post ne reculegem sufletește și ne gândim la înfricoșata zi a judecății, pentru care trebuie să ne pregătim. Da, iubii mei, păcatele vin asupra noastră ca și corbul asupra prăzii sale! Și atunci cu arma postului alungăm primejdia. Ne pare greu să postim, dar să nu uităm, că prin post sunt puse la încercare puterile noastre ca să aducă roduri, precum vântul scutură florile ca pomul să rodească.

Iubiții mei! Aș putea scrie cărți întregi despre post, dar și din puținele învățături ce vi le-am dat aici, puteți vedea, că toți avem nevoie de binefacerile lui. Toți avem trebuință de înfrânarea poftelor, ca să ne întărim sănătatea atât de mult dorită. Toți trebuie să ne întărim sufletul spre bine, fiind mai blânzi, mai așezați, mai cucernici, mai smeriți mai înfrânați. Toți avem nevoie de mai multă trezire și seninătate sufletească.

Calea postului, este una din căile înălțării spre Dumnezeu. Strămoșii noștri în drumul spre Dumnezeu și-au întocmit cu înțelepciune viața. Ei aveau alte vase pentru post și alte vase pentru mâncări de dulce. Așezământul lor deci să-l cinștim și să urmăm poruncile Bisericei despre post. Insuși Majestatea Sa iubitul nostru Rege Carol al II-lea în fiecare an postește anumite zile și apoi se împărtășește cu sfințele taine.

Și noi cu toții să alergăm deci pe calea înaintașilor noștri și prin înfrânare și postire adevărată, prin înfrânare dela îmbuibări, prin postul buzelor, al inimilor și al gândurilor noastre, să ne pregătim de minunatele bucurii, pe cari ni le aduce minunata sărbătoare a Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cu acest gând curat vă trimit această scrisoare, dorind ca în post și rugăciune să petreceți mântuitoarele Patimi ale Domnului și cu bucurie să vă bucurați la timpul său, de ziua sfântă a Învierii acum și pururea și în vecii vecilor.

Al vostru al tuturor cel mai iubitor și de tot binele voitor.

Arad, la sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi 1934.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Emanuil Gojdu.

Marele binefăcător al Românilor ardeleni.

Sâmbătă în 3 Febr. c. s'au împlinit 64 de ani dela moartea lui Emanuil Gojdu, marele patriot și binefăcător al Românilor ortodocși din Transilvania și părțile ungureze de pe vremuri.

Din acest prilej Românii ort. ardeleni, considerând meritele marelui dispărut, au crezut de a lor datorie ca să-și exprime cu pietate recunoștința pe care o datorează ilustrului bărbat. Iar pentru ca la acest act solemn să poată participa cât mai multă lume, comemorarea a fost amânată pentru ziua următoare, ziua de Duminică în 4 Febr. c., în această zi pomenirea mecenatului român s'a făcut, pe întreg cuprinsul Ardealului, în cadre solemne și de adâncă evlavie. Parastasul ce l s'a ridicat și rugăciunile cari au fost înălțate către Dumnezeu pentru odihna sufletului lui Gojdu, au fost un pios prilej de reculegere sufletească și de înduloșare până la lacrimi a asistenței și în special a acelor cari s'au împărtășit din „Fundațiunea” sa în formă de burse.

Născut la 1802 în Oradea, dintr'o familie de comercianți modești, român și ortodocși convingși, își face studiile în orașul natal și la Pojon, unde se validitează ca cel mai bun student.

La 1824 își ia, cu distincție, cenzura de avocat iar mai apoi și examenul de notar cambial și se stabilește în Pesta. Aici ajunge în scurt timp, — prin calitățile sale de om de caracter, diligent, jurist distins și mare orator — în rândul celebrităților baroului budapestan. Dar înălțimea la care a ajuns, prin talent și sârguință, nu l-a amețit: nu se sfla de origina sa de român ortodox și ridicat din popor, ci dimpotrivă era mândru de aceasta și se manifesta ca atare de câte ori l se dădea ocazie. „La mese, unde erau și streini, înainte și după mâncare, ostentativ își făcea cruce. La sărbătorile Paștilor totdeauna când se punea la masă, cânta *Cristos a înviat* în casa lui numai cu streinii se vorbea în limba lor, în familie însă și cu Românii, numai românește”. (Enciclopedia Rom. II. 585—591).

Casa lui era totdeauna deschisă pentru Români și în special pentru tineretul român universitar. Ea era o școală în care se făceau planuri pentru mântuirea neamului și un isvor din care țășnea însuflețirea pentru idealurile naționale.

Ajuns, în urma meritelor lui personale, la 1861, prefect al județului Caraș, întreprinde aici o energică acțiune de romanizare a tuturor funcțiilor publice, introducând totodată și limba română ca limbă oficială județului.

Pe acelaș plan național s'a desfășurat și lupta dusă de el ca deputat dietal. Românii din circumscripția Tinca (Bihor), în nesfârșite urale de „Să trăiască

Gojdu" l-au trimis cu triumf în parlament, peste voinea batonetelor jandarmilor unguri. Vădit emoționat de însuflețirea al-gătorilor, Gojdu le răspunde cu cuvintele: „Voi ziceți să trăiască Gojdu! Eu răspund: că Gojdu numai până atunci să trăiască, până când va trăi pentru voi, peetru poporul român”.

La 1869 e numit consilier la înalta curte de cașale a Ungariei, în care funcțiune rămâne până la moarte (3 Febr. 1870).

Prin sârguință, hârsicie și trai cumpătat, el a reușit, ca în decursul vieții să adune o frumoasă avere, pe care dragostea de neam și de legea străbună l-a îndemnat ca să o lase prin testament „acelei părți a națiunii române din Ungaria și Transilvania, care aparține la confesiunea orientală ortodoxă”, cu scopul, ca din ea să se constituie o fundațiune sub numele de „Fundațiunea lui Gojdu”. Din aceasta să se dea burse studenților ortodocși români talentați și cu purtare bună.

La moartea lui, averea lichidă a Fundațiunii a fost de 200.000 fl.; în a. 1897 era de 1.702.093 fl. 50 cr.; iar astăzi numără mai multe zeci de milioane lei, — în bună parte sub forma imobilă a lor trei corpuri de case, în centrul Budapestei, — deși dela înființare până la a. 1918 s'au distribuit din ea o sumedenie de burse, în sumă de mai multe milioane.

Pentru oropsitul popor român din Ardeal, Fundația lui Gojdu a fost providențială. Ea a dat posibilitate nenumăraților tineri talentați, ca să se adape la izvoarele culturii umane, pentru ca apoi înarmați științificește să mărească an de an falanga luminătorilor poporului și a luptătorilor pentru idealul național. Fundația lui Gojdu a contribuit astfel într'o mare măsură la pregătirea suflotească a actului unirii dela 1918.

Această colosală Fundațiune, aflătoare azi în Ungaria, de 15 ani încoace nu-și mai poate îndeplini scopul pentru care a fost creată. Tinerii români, talentați și dornici de cultură, sunt condamnați, în multe cazuri, ca să nu se poată împărtăși de binefacerile culturii, din lipsa mijloacelor materiale, căci sprijinul care li s'a asigurat de către înaintașii lor e secestrat fără nici un motiv legal de guvernul din Budapesta. Tratatelive începute între guvernul român și maghiar în 1932, pentru extrădarea Fundațiunii, nu au ajuns la nici un rezultat. Guvernul din Budapesta, sub diferite pretexte, amână mereu soluționarea problemei și poate va căuta s'o amâne pentru un cât mai îndelungat timp. Situația aceasta însă nu mai poate dăinui și nu trebuie să mai dăinuiească. Datoria guvernului român este, ca să la toate măsurile dictate de împrejurări pentru ca poporul ort. rom. din Ardeal să poată ajunge cât mai curând în posesiunea celei mai mari fundațiuni ce-i aparține. Fundațiunea trebuie redată, fără întârziere, destinațiunii pentru care a fost creată.

Dreptatea și respectul față de ultima voință a defunctului cer imperios acest lucru, iar poporul ort. rom. din Ardeal, care în 4 Febr. c. a evocat cu pietate memoria mecenatului Gojdu, așteaptă cu încredere grabnica realizare a acestui deziderat.

I. Petreuța.

Onomastica P. S. Sale Episcopului Grigorie.

Sărbătoarea „Trei Ierarhi”, este praznicul eparhiei Aradului, căci înainte de P. S. Sa actualul nostru episcop Grigorie, a mai purtat numele unuia dintre cei trei luceferi ai Bisericii creștine, doi răposați Episcopi al eparhiei Aradului.

Sosirea zilei onomastice a P. Sfințitului nostru Episcop, s'a simțit cu zile înainte, căci corurile din Arad, se pregăteau să surprindă pe înaltul prelat, cu urări de fericire, exprimate în cântece armonioase. În ajunul praznicului la ora 7¹/₂ după masă, strada Eminescu ce duce la reședința episcopoească, era înțesată de public, care se grăbea să aducă P. S. Sale omagiul și tributul de iubire și devotament. Când amurgul serii, își lăsa aripile grele peste lumina zilei, văzduhul a fost străbătut de simfonia dulce a cântărilor intonate în fața reședinței episcopoești de trei coruri, conduse cu mare dibăcie de neobositul preot Virgil Lugojanu. Corul „Roata Inaripată” compus din funcționarii și lucrătorii din atelierile dela C. F. R. a cântat Serenada de Porumbescu. Corul „Lumina” al elevelor dela „Azilul oarbilor” din Arad a executat cu însuflețire și dulos „Imnul Astei” de A Bârseanu. Iar corul „Doina Crișanei” a executat cântarea „Imn”. La urmă câte un reprezentant din cele 3 coruri, au rostit la adresa P. S. Sale care a apărut la fereastră cuvinte pline de elogii, spunând că, iubirea și dragostea pe care P. S. Sa o arată fiilor Bisericii noastre, a îndemnat cele 3 coruri, ca prin prestațiile lor, să procure câteva clipe de mângăere înaltului prelat. Profund emoționat P. S. Sa spune că, de când Dumnezeu L'a învrednicit să ajungă pe tronul episcopiei Aradului, toate clipele vieții sale și toată munca ce-o face zilnic, sunt consacrate Bisericii noastre și pentru fericirea fiilor săi, a căror durere îl atinge și pe P. S. Sa și ale căror bucurii îl produce mulțumiri și P. S. Sale. De încheiere P. S. Sa, prin exemple temeinice luate din sf.

scriptură și istorie, îndeamnă pe coriști și publicul să fie și pe mai departe creștini însuflețiți și iubitori ai ortodoxiei, ținând cu îndărătnicie la religia și patria română. Apoi împarte binecuvântare la toți. Corurile cântau „Mulți ani trăiască” iar mulțimea face ovații frenetice de simpatie P. S. Sale.

În ziua de „Trei Ierarhi” la ora 9 s'a servit în biserica catedrală, în prezența P. S. Sale Episcopului Grigorie sf. liturghie de către Arhimandriții Morușca, Sucu, 4 preoți și un diacon. La fine s'a slujit Te-Deum pentru sănătatea P. S. Sale, s'a rostit polihronul obicinuit, iar corul teologilor a cântat: Mulți ani trăiască. După serviciul divin, publicul a plecat în grupuri la reședința episcopoească. Și de data aceasta saloanele reședinței s'au dovedit prea mici pentru public, intelectuali și țărani veniți să ureze P. S. Sale ziua onomastică la mulți ani, au fost reprezentate toate autoritățile. Din Timișoara au sosit cu mașinile dl prefect cu părintele protopop Țlucra și mai mulți fruntași ai vieții publice, au sosit din provincie mai mulți protopopi. Armata a fost reprezentată prin dl general Argeșianu cu mai mulți ofițeri.

În numele: Consiliului eparhial, Academiei teologice și parohiei Arad a vorbit convingător și frumos părintele Dr. T. Botiș rectorul Academiei teologice. P. C. Sa a scos în relief caracterul și viața sfântă și sufletul mare ale celor trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan cari nu s'au intimidat de amenințările puternicilor zilelor de atunci, ci au dus la triumf principiile mântuitoare ale religiei creștine. Vorbitorul spune, că eparhia Aradului constată cu multă satisfacție suferența că, nădejile puse înainte cu 9 ani în persoana P. S. Sale Episcopului Grigorie, sunt răsplătite cu îmbelșugare. Căci Episcopul Aradului prin activitatea sa fecundă și multilaterală apreciată de conducătorii vieții noastre din România, a creat curente noi de activitate în viața noastră bisericească.

Profund emoționat P. S. Sa răspunde că, prăznuirea celor „Trei Ierarhi”, îi inspiră totdeauna evlavie și curaj la muncă pentru binele obștesc. Din faptele și viața lor putem scoate cele mai sublimе și luminate învățături. Frumuseța vieții, și convingerile lor religioase să fie icoană și pildă de urmat nu numai pentru preoțime, ci pentru toți creștinii ortodoksi. Vasile cel Mare prin activitatea sa, s'a dovedit, un neînfricat apărător al religiei creștine, înzestrat cu o vastă și profundă erudiție teologică. Prin organizarea vieții călugărești, s'a format și s'a dat vieții creștine, adevărate caractere și modele de viață religioasă-

morală. Sf. Grigorie Teologul, ca Episcop la Constantinopol a ridicat ortodoxia și moralul credincioșilor, iar în Sinodul al II-lea ecumenic, a condamnat erezia lui Macedonie referitoare la Duhul Sfânt. Prin omiliile apară cu multă erudiție contra Arlenilor dumnezeirea Fiului.

Iar Ioan Gura de Aur, prin vorba sa fulgerătoare, — în calitate de Episcop la Antiohia apoi la Constantinopol, biciuește și înfruntă moravurile urâte ce se încuibase chiar și la curtea imperială.

P. S. Sa Episcopul Grigorie spune, că prin faptul că poartă numele unuia din cei trei Ierarhi, nu va putea mărturisi nici când că își compară activitatea cu careva din acele puternice personalități, ci după modestele Sale puteri, va munci și mai departe cu acelaș elan de însuflețire ca și până aici. La aceasta îl îndeamnă manifestația de iubire și devotament ce-l arăta credincioșii din Arad și eparhiei la toate ocaziile când li se dă prilej. De încheiere mulțumind și împărțind la toți binecuvântare și punându-le în vedere, ca toți cei din orașul Arad, să facă propagandă pentru strângerea fondurilor necesare, ce vor servi la ridicarea unei catedrale așa de mult simțite, în strada principală din orașul Arad.

Oaspeții sunt apoi invitați la o agapă, iar reprezentanții autorităților și ale unor instituții sunt invitați la masa P. S. Sale.

Scrisoarea unui distins intelectual către P. Sf. Episcop Grigorie.

Prea Sfințite Stăpâne,

De ziua numelui P. S. Voastre, îmi îndrept gândul la „Păstorul cel bun”, rugându-L să Vă binecuvinteze ostenelele, să Vă lungească păstoria și să Vă sporească sacrul entuziasm de luptător curajos în luptele Lui.

Purtați numele unui mare ostaș al Bisericii, luptător emerit, cuvântător ferbinte de Dumnezeu. Fie-Vă neconținut în ajutor, acest „martor” care ne înconjoară într'un „nour” de tovarăși ai Bisericii triumfătoare.

Sărut dreapta P. S. Voastre cu smerenie:

I. Cor. Oprișan

Subdirector în Ministerul Industriei.

Aprindeți Darul Lui Dumnezeu...

— Meditații pentru preoți —

De Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

Meditația IX-a.

Rugăciunile Preotului înainte de Sf. Liturghie.

Pravila lui Matei Basarab zice la cap. 66: „Care preot nu-și va citi ceasurile și va face Liturghie, acela are păcat, iară dacă va face Liturghie, de va ceti, este neîmpreunat păcatului“. Să ne cutremurăm fraților, auzind aceste cuvinte, precum s'a cutremurat odinioară prorocul Isaia văzând slava Domnului.

Cutremuratu-s'a Isaia când unul din Serafimi s'a atins de buzele lui, cu un cărbune luat cu cleștele din Altar; cutremur mare trebuie să ne cuprindă pe noi, că ne-a învrednicit Domnul să ținem întru sfântul jertfelnic: „Dumnezeescul și sfântul cărbune Hristos“, — precum zice tot Pravila lui Matei Basarab (glava 59). Alese și aripate gânduri trebuie să aibe preotul, ca să fie vrednic a ține în mâinile sale trupul și sângele Domnului. De aceea trebuie el — pe cât e cu putință — să săvârșească toate cele șapte laude. Incepe și te cugetă frate. Caută și vei vedea minunate lucruri începând cu ceasul al nouălea.

Minunată întocmire este, că după împărate Ceresc și celelalte, la ceasul al nouălea citim minunatul psalm 83: „Cătuș de iubite lăcașurile tale Doamne al puterilor, dorește și se sfârșește sufletul meu spre curțile Domnului...“ Orice altă grijă trebuie să dispară în fața marelui însărcinări de a te pregăti pentru Sfânta Euharistie.

Psalmul 84 — care urmează — adeverește mila Domnului, iar în Ps. 85 citești cuvintele: „Pleacă Doamne urechea ta și mă auzi că sărac și lipsit sunt eu. Păzește sufletul meu, că cuvios sunt...“ Minunat este, când în acest psalm ajungi la ideea, că toate neamurile se vor închina lui Dumnezeu! Tu preotule, ai fost miluit, că chemat ai fost să slujești, înainte de venirea vremii, când toți se vor închina lui Dumnezeu!... „Mărturisimă-voiu ție, Doamne Dumnezeul meu cu toată inima mea și voiu mări numele tău în veac!“ Iar la sfârșitul acestui psalm s'guduitoare sunt cuvintele: „Fă cu mine semn spre bine și să vadă cei ce mă urăsc și să se rușineze, că tu Doamne mi-ai ajutat mie și m'ai mângăiat!“

Doamne, Dumnezeule, fă Doamne ca cetind acestea, cel puțin unul sau doi din prigonitorii noștri să vadă și să înțeleagă, că Tu Doamne cu cei drepti și curați la inimă ești. Fă Doamne să înțeleagă preoții Tăi, că la facerea ceasului al nouălea datori sunt să cugete că Mântuitorul dorind mântuirea neamului omenesc, pe Cruce a strigat: „Mi-e sete“. Cu sete să se pregătească preotul a sluji Sf. Liturghie, gândindu-se că Domnul a pățimit mult, ca să mântuiască pe oameni.

Preotul să săvârșească, apoi sau să asculte sfânta vecernie; gândindu-se așa cum învăță povățuirile cuprinse în Liturghier sub titlul: „Pregătirea pentru slujba dumnezezești Liturghii și împărtășirea cu sfintele Taine“. Pentru însemnătatea lor cea mare, le dau aici aceste îndrumări din cuvânt în cuvânt, după Liturghierul din București, tipărit în anul 1912 pag. 377—380.

Așa dar, spre vrednica slujire, mai înainte gândindu-se slujitorul altarului, sau cel ce va vrea să se împărtășească cu dumnezeescul Trup și Sânge, dator este, după rânduiala Bisericii să săvârșească seara Vecernia (sau s'o asculte); la care, cu cucernicie să gândească în sine, cu umilință să cugete, cum Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, după mântuitoarele sale patimi Vineri seara, pre Cruce, pentru păcatele noastre s'a spânzurat, pentru mântuirea noastră a murit; cum unul din ostași cu sulfa coasta lui a împuns, dintru care îndată a ieșit Sânge și Apă; cum după aceasta Iosif cu Nicodim, Trupul lui Hristos luându-l de pe Cruce, cu giulgiu l-au înfășurat și în mormânt l-au pus, și cum Maria Magdalena, cu preacurata Maica Domnului, cu plângere și cu mare tânguire, în amărăciunea inimii priveau acestea.

Săvârșind După Cinarea, Rugăciunile spre somn și Canoanele cele obișnuite luiș, precum Acatistul Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu, sau al Domnului Iisus, sau al altor Sfinți ai săptămânei și al ingerului păzitor, cu toată cucernicia să socotescă, cum prea sfântul Suflet al Mântuitorului, fiind împreunat cu Dumnezeirea, în iad, pogorându-se, cu stăpânire au legat pe domnul întunericului, au robii

împărăția lui și sufletele cele din veac, ale tuturor d'epșilor, ce erau acolo, din tirania lui le-au slobozit; cu sine le-au ridicat și în Raiu, până la prea slăvita sa înălțare, le-au sălășluit. Pentru aceea, mulțumind lui pentru toate face-riile de bine, care cu patima cea mântuitoare și cu moartea sa cea de viață făcătoare, au făcut pentru neamul omenesc, cu deadinsul să-l roage, ca și toate greșalele lui pentru acelea curățindu-le, din veșnica muncă să-l ferească și împărăției sale să-l învrednicească. Iar pe preacurata Născătoare de Dumnezeu, ca ceacea a fost părtașe patimilor și morții Fiului său, și acestea văzând, împreună puterea, să o roage cu căldură, ca să-i fie întru această viață apărătoare și către toate faptele bune ajutătoare, și în ziua ieșirii din trup, sufletul, de toate năvălirile diavoleșii, cu folosirea ei cea tare, izbăvindu-l, întru împărăția Fiului său să-l sălășluiească, fiindcă, ca o Maică, toate le poate câștiga dela Fiul său, pentru cei ce cu credință aleargă către dânsa.

Dimineața, în vremea rugăciunii, mai înainte de luminarea de ziuă, săvârșind Mezo-Notica, aceasta cu cucernicie să cugete: cum Domnul nostru, la miezul nopții, mergând la patima cea de bună voie, în grădină era în nevointă, rugându-se cu deadinsul, în cât sudorile lui s'au făcut ca picăturile de sânge ce pică pre pământ; cum acolo fiind prins de ostași, a fost legat ca un făcător de rele și mai întâiu la Ana a fost dus, și ce fel de rușinoase defăimări, scuipări, bătăi și nenumărate rele, de bună voie acolo a răbdat, ca pre noi din legăturile păcatelor și din tirania și munca diavolului să ne izbăvească.

Sfârșind Utrenia, cu umilință să gândească, cum Domnul cu defăimări a fost dus dela Ana la Caiafa și cum acolo a suferit de bună voie palme peste obraz, scuipări, batjocuri și lovituri fără de milă, dela miezul nopții și până la ziuă, pentru păcatele noastre.

Iar după Utrenie, la cetirea ceasului întâiu, cu cucernicie să gândească, cum Mântuitorul și făcătorul nostru de bine, fiind legat în ceasul întâiu al zilei, a fost dus în pretoriu (loc de judecată), dela Caiafa la Pilat, ca un făcător de rele, și cum acolo Judecătorul a toată lumea, de arhierii cei fără de lege și de bătrânii Iudei a fost clevetit și de judecătorul cel nedrept, osândit.

La vremea sa cetindu-se al 3-lea ceas, cu cucernicie și întru umilința inimei, cu deadinsul să gândească, cum Mântuitorul nostru la al 3-lea ceas din zi a fost judecat de Pilat și ce fel de batjocuri și loviri peste obraz

acolo a răbdat; iar după aceasta la stâlpul cel de marmură, fără de milă fiind legat, cumplit rane, cunună de spini ghimpoși și alte nesuferite munci a răbdat.

Nu mai puțin de cuviință este a cugeta și aceasta: cum Duhul Sfânt în al treilea ceas din zi, în chip de limbi de foc, preste Apostolii ce se aflau la rugăciune, s'a pogorât și pe aceia i-au luminat; și aceasta gândind, cu deadinsul să se roage lui Dumnezeu ca să dăruiească și lui Darul Sfântului Duh, precum și Sfinților Apostoli, spre luminarea cunoștinței sufletești și ca să săvârșească cu vrednicie dumnezeiasca Liturghie, care urmează.

Iar când se cetește ceasul al 6-lea, să gândească cum Mântuitorul nostru, în acel ceas, Crucea sa purtând, la răstignire a fost dus și cum fără de milă, cu patru piroane pre Cruce fu pironit în Golgota între doi iâlhari; de asemenea cum ostașii și-au împărțit între dânsii veșmintele lui, și cum cei ce treceau îl batjocoreau pe dânsul, și tâlharul cel spânzurat deasupra lui îl hulia, și cum întineric s'a făcut preste tot pământul.

Iar acum, frați preoți, câteva cuvinte despre Acatistul Maicei Domnului, al Domnului Hristos și despre rugăciunile dela împărțășire. *Dacă slujim sfânta Liturghie să nu întrelăsăm a citi aceste acatiste și rugăciuni.*

Acatistul Maicei Domnului face pe preot să-și reamintească adevărul, că prin Nașterea Domnului din Fecioara, s'a biruit rânduiala firii și tot prin această biruință Dumnezeu se face om, ca să facă pe Adam Dumnezeu! O preotule! Citind acest acatist gândește-te, că tu te pregățești pentru Sf. Liturghie, unde prin rugăciunile tale pânea și vinul se prefac în trupul și sângele Domnului.

Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos este emoționant de frumos, cu stihiri minunate, ca aceasta: „Iisuse prea dulce, mângâierea sufletului meu, Iisuse, curățirea minții mele, Stăpâne mult milostive, Iisuse miluește-mă! Iisuse, Mântuitorul meu, Iisuse al meu atotputernice, nu mă lăsa Mântuitorule! Iisuse miluește-mă și mă mântuește de toată munca Iisuse! Și mă învrednicește părții celor mântuiți, Iisuse al meu! Și cetei aleșilor tăi mă împărțășește; Iisuse, iubitorule de oameni!“

Citind aceste acatiste, preotul va avea bun prilej să-și examineze conștiința și să vadă, dacă nu cumva are pe conștiință vr'un păcat de moarte: 1. trufia, 2. iubirea de argint, 3. curvia, 4. mânia, 5. lăcomia, 6. zavistia, 7. lenevirea în faptele cele bune. Aflându-se în vre-un păcat de moarte, preotul trebuie să facă mai

întâi pocăință. Asupra lui pot veni gânduri de mai multe feluri, turburări și gânduri întristătoare, mâhniri și ispite trupești, pe cari le va înlătura gândindu-se la minunatele texte ale rugăciunilor obligatoare.

Deosebit de obligatoare sunt rugăciunile Canonului sfintei împărtășiri. Ele sunt ca un cărbune aprins penru sufletele cari voiesc a se împărtăși cu trupul și sângele Domnului...

„Mă cutremur, primind foc, ca să nu mă aprinz ca ceara și ca iarba. O, înfricoșată taină! O, milostivire alui Dumnezeu! Cum eu fiind tină mă împărtășesc cu dumnezeescul trup și sânge și mă fac fără stricăciune?!“

Iată un text din multele rugăciuni ale canonului sfintei împărtășiri! Iată tot atâtea prilejuri în aceste rugăciuni, pentru a ne vedea cine suntem noi, cari ne pregătim, pentru înfricoșata taină a sfintei împărtășiri!!!

Doamne, Dumnezeule, luminează-ne pe noi cu Duhul Tău cel sfânt, ca să vedem că suntem datori a celi aceste rugăciuni, deschizându-ne mintea, să vedem că prin trufie nu suntem vrednici să slujim Domnului! O, Doamne, milostivește-te spre noi și ne păzește de mândriși, lacomi și pizmuitoari, precum și de leneși. Fă Doamne, să vadă pizmuitoarii că și pregătesc osândă vecinică, pentru că urăsc pe aceia, cărora le-ai dat darurile Tale.

Fă Doamne, ca toți să vadă slujind Ție, că Tu ești țaria împăraților cucernici, plinirea proorocilor adevărați, întărirea mucenicilor, dulceața preoților buni și mântuirea păcătoșilor cari cu pocăință viu la Tine.

Amin.

Scrisori către învățători.

De Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului.

Scrisoarea întâia.

Motive puternice mă îndeamnă să vă scriu. Aș putea începe prin a pomeni, că decedatul meu tată a fost învățător și astfel mă leagă o afecțiune deosebită de tagma învățătoarească.

De sigur, faptul acesta a imprimat în sufletul meu o dragoste nețărmită pentru învățătorii satelor noastre, dar acest sentimentalism al meu este prea neînsemnat față de multe alte argumente, cari îmi impun o dragoste deosebită pentru luminătorii satelor. Cuprins fiind sufletul meu de aspirațiuni puternice pentru o viață mai creștinească a satelor noastre, mă

adresez vouă, pentru că dela voi aștept să fiți cel mai puternic razim al activității bisericești strămoșești.

Dela voi aștept mai întâi să sprijiniți munca noastră de statornicire a unei concepții curate creștine a vieții, de respectare a moralei creștine, a tradițiilor familiare. Dela voi nădăjdum să ne vină cel dintâi concurs pentru apărarea înțelepciunii de viață a strămoșilor noștri.

Imprejurări nenorocite, de circumstanță nedorită au putut să aducă la suprafață oarecari disensiuni între învățător și preot, dar noi, un arhieru al bisericii străbune, cu inima însângherândă luăm act de aceste disensiuni, unde ele există și nu avem mai curată dorință, decât îmbrățișarea frățescă a învățătorului cu preotul!

Cum nu am dori frăția între acești doi factori, când sunt chemați a împrăștia împreună întunerecul satelor? Dumnezeu a creiat lumina în ziua întâia și i-a plăcut! Abia după aceea a creiat cerul și celelalte. Deci fericiți veți fi când ajungând să vă împliniți chemarea voastră, veți munci cu conștiința, că sunteți în slujba marelui bun al luminei, creiat de Dumnezeu, mai înainte de toate!

Trăim vremea curenților stricătoare de minți și turburătoare de ordine. În asemenea vremuri, alătura de preoți aveți chemarea, să formați bine imaginația ușor inflamabilă a mlădițelor tinere. Sunteți în acelaș timp încercați de privațiunile materiale foarte neplăcute. Au fost timpuri, când nu ați putut primi lefa voastră, precum și preții au trecut peste asemenea încercări.

Deci spre acelaș ideal, prin aceleași ne cazuri mergeți. A fost o excepție, că s'au găsit și educatori ai tineretului, cari — precum a spus fostul ministru al instrucțiunii Nicolae Costăchescu, la înmormântarea marelui patriot Ion Gh. Duca, — și-au făcut o ocupație profesională din calomnierea și insultarea a tot ce este om sau instituție în această țară!! O excepție, care poate nici nu trebuie pomenită, pentru că prea mult partidele politice au exploatat toate situațiile posibile și imposibile în satele noastre. Prea mult s'a dat atenție elementelor fără mult preț, peste capul preoților și învățătorilor!

Dar aici, în loc de a intra în amănunte, ne mulțumim să relevăm, că abia la răspântii mari se mai vorbește de colaborare între instituțiile fundamentale ale statului, așa precum fostul ministru N. Costăchescu a spus în acelaș discurs: „Părinții să aibă mai în deaproape supravegherea activității copiilor lor; școa-

la, biserica, armata și tot ce este instituție de pregătire culturală și cetățenească în acest stat, trebuie să colaboreze la găsirea celor mai bune mijloace de vindecare”.

Noi, reprezentanții bisericii, avem deci justificată acum propaganda făcută în favorul ideii de colaborare între școală și biserică, armată și biserică, așa precum am preconizat această colaborare în studiul nostru: „Tineretul României”, publicat în anul 1933 și premiat de Academia Română.

Se observă acum și la politicieni accentuarea ideii, că ordinea publică trebuie să se întemeieze pe o rânduială morală stabilă, permanentă. Se accentuează necesitatea ieșirii din scrâșnelile de ură ale beligeranților politici.

Trebuie să fie mândri nu numai preoții, dar și învățătorii, că se așteaptă și dela ei liniștea patimilor produse de politicianism și înlocuirea lor cu energiile creatoare ale sufletelor românești. Ori cât ar fi deci sbuciumat un învățător de grijile vieții zilnice, — el trebuie să se animeze până la cea mai înaltă culme, gândindu-se că munca lui nu este o simplă frunză de leac pe rana sângerată a unor stări trecătoare, ci face parte din complexul de acțiuni, menite a ține pururea trează sensibilitatea etică a neamului și țesătura psihică a omului creștin din creștet până în tălpi.

Fericiți vor fi fost învățătorii înainte de războiu, văzând că autoritatea lor era incontestabilă și munca lor pentru educarea poporului și pregătirea lui pentru ceasul unirii, era încoronată cu izbânzi vizibile. Dar azi, când tot felul de propagandiști sectari străbat satele noastre, nu este subminată numai autoritatea preotului, ci și a învățătorului, pentru că predicatorul pocăit fără nici o clasă de liceu încă „învață”. Ce-i pasă statului, că acești predicatori samănă anarhie? Unde mai este autoritatea preotului și a învățătorului, când predicatorul aproape analfabet este lăsat să învețe ceea ce el voește?

Pe calea aceasta se destramă sufletul nostru și învățătorul nu poate privi cu indiferență procesul acesta de destrămare. Iată un nou motiv, pentru care apelăm la munca învățătorilor!

Un alt motiv puternic este setea de lumină creștină a sateanului nostru. D-l Cezar Petrescu găsind că ordinea și la sate este amenințată, crede că prin puțină *gospodărie* pot fi imunizate satele. „In sat, profesioniștii politici constituiesc încă o minoritate. Pot fi repede reduși la tăcere, dacă satului i se dă drum, i se face pod, i se repară biserica, și se acordă pășurile

la datorii. Pot fi reduși la tăcere și în acelaș timp satul poate fi imunizat prin aceste fapte de gospodărie față de toate nălucirile conspirative”. (Curentul din 7 Ianuarie 1934).

Noi găsim că aceste fapte de gospodărie sunt bune, dar în acelaș timp accentuăm, că țaranul cere mai mult: el cere suflet! Sufletul trebuie să i-l dați voi cu preoții. Poate avea țaranul edificiu bisericesc și școlar pompos, poate avea poduri peste poduri, el cere *suflet!* E bine că-l cere și este dovedit că-l cere. Pilda unor coloniști din Cadrilater este edificătoare. Înainte cu câteva zile am primit o scrisoare dela acești coloniști veniți la noi în țară din comuna Iancahid, Jugoslavia, unde i-am ceretat în anul 1928. Ei sunt acum în comuna Prisăceni, jud. Caliacra din Dobrogea și-mi cer să le trimit partituri, note muzicale, voind ei să facă cor pe patru voci, ca pe vremea când erau în Iancahid.

Din toate acestea, vedeți dragii mei învățători, că avem mare nevoie de colaborarea D-voastre. Prin mine vă cheamă glasul bisericii noastre strămoșești, vă cheamă la colaborare sufletul neamului; vă cheamă dorul de sănătate morală al poporului. Vă cheamă dragostea mea de părinte sufletesc, vă cheamă preoții bisericii mele. Sprijinul vostru dat Bisericii va ajunge la jertfelnicul cel mai presus de ceriuri.

Un jubileu.

Orășelul Lipova depe frumoasa vale a Mureșului, în ziua de 6 Ianuarie a. c. a îmbrăcat haină de sărbătoare, pentru că corul vocal bisericesc și-a serbat jubileul de 50 ani dela înființare. Cu acea ocazie, corul vocal bis. în seara acelei zile a aranjat un concert, sub conducerea tânărului învățător Iosif Milosav, absolvent a școlii normale din Arad.

Programul s'a desfășurat spre mulțumirea tuturor, achitându-se foarte bine de rolurile lor atât coriștii, cât și diletanții din piesa «Gardul fermecat» și «dialogurile» «Leneșul» și «Devlă mare'n figănie».

A arătat o deosebită istețime tânărul Chisem în instruirea dansurilor noastre naționale: Călușerul și Bătuta, iar tânărul Gr. Bichicean este un interpret neîntrecut a acestor dansuri, mai delectând asistența și cu «Căzăceasca».

Un obicei frumos în Lipova, că la astfel de ocazii, participă în corpore și în uniforme toate corurile din oraș. Înainte de începerea programului, aranjatorii salută printr'un «Motto» corurile prezente, la care cei salutați răspund printr'o cântare.

Corurile cari funcționează în Lipova sunt: Corul «Doina» compus din intelectuali și meseriași români; corul meseriașilor nemți și al muncitorilor unguri. Cel mai vechiu cor este însă, cel al plugarilor, înființat la anul 1883 la stăruința fostului protopop de vrednică pomenire C. Țăran, după cum a amintit pr. V. Debău în cuvântul de deschidere, făcând istoricul acestui cor.

S'a născut din două necesități — zice vorbitorul — acest cor: 1. A fost necesitate națională, ca tineretul să se instrueze în cântările naționale, ca prin cântare să se desvolte și întărească sentimentul național și 2. A fost necesitate religioasă, ca tineretul prin cântările bisericești să atragă lumea în jurul bisericii, ca să se contrabalanseze uneltirile tulburătorilor de suflete, de cari a avut parte și Lipova în tot trecutul ei și până azi.

Cu toate uneltirile dușmanilor însă, oamenii de bine au reușit să țină compact acest cor, așa, că azi numără la peste 70 persoane și cu toții sunt mândri, că fac parte din corul care a ținut în trecut aprinsă făclia naționalismului și a sentimentului religios. Sunt fericiți, că azi ei sunt aceia, cari merg pe urmele celor ce înainte cu 50 de ani au aprins mica făclie iar azi este ca un soare luminos.

Un mare sprijinitor a avut acest cor în persoana D-lui fost ministru Sever Bocu, care «cu sufletul său mare», totdeauna însuflețea, ajuta. La stăruința D-lui s'a refăcut monumentala biserică din Lipova, apoi sinistrării din a. 1932 trebuie să-i fie recunoscători pentru totdeauna, refăcându-le gospodăriile distruse de ape. D-lui i-se poate mulțumi introducerea luminei electrice în oraș, clădirea primăriei etc., cari lucrări fără acest «suflet mare» nu s'ar fi putut înfăptui nici încă în 50 ani. Lipovenii pot să fie mândrii, că au un cetățean atât de generos, iar biserica un fiu atât de credincios.

În tot timpul, corul a fost condus de învățătorii fostei școli confesionale. După războiu, într'un timp au rămas fără conducător, ne având cine să-i instrueze, cu toate că au jertfit mult pentru aceasta. Înainte cu vreo 2 ani Dl. prof. Strizu dela gimn. din loc, observând această lacună, fără nici o recompensă, numai din dragoste către biserică și neam, a luat în mână conducerea corului, susținându-o până la venirea tânărului învățător Milosav, căruia i-a predat corul refăcut. Că va prospera sub aceasta nouă conducere s'a dovedit cu ocazia acestui jubileu.

Nu mai puțin jertfesc meseriașii rom. pentru prosperarea corului «Doina», care a fost înființat de Iuliu Putici, actualul inv. în Chisetău. «Doina» și mai multă vreme a fost fără conducător, dar nu s'a desființat. De vreo 4—5 ani și-a regăsit conducătorul în persoana inv. german F. Schwartz, care s'a contopit cu tot sufletul său în cântarea românească. Aranjează concerte, cântă la biserică. ba face chiar și propagandă religioasă prin comunele din jur. Laudă lui și coriștilor.

Noi, cari în tot trecutul acestor coruri, am încurajat după posibilitate, dorim ca corul bisericesc să-și serbeze centenarul, tot mai întărit, iar la jubileul de 50 de ani a corului «Doina» să putem fi împreună. Ni se va realiza aceasta dorință, dacă vom avea pururea înaintea ochilor noștri cuvintele sf. Scripturi: «Când va cădea cineva fără de veste într'o greșală voi cei duhovnicești îndreptați l pe unul ca acesta, cu duhul blândețelor, luând seama asupra ta însuși, ca să nu fi și tu ispitit» (Gal. 6 1) și dacă «ascultați pe învățătorii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghiază pentru sufletele voastre, având să dea de ele seamă — ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând, lucru care n'ar fi spre folosul vostru». (Evr. 31 17).

I. Chebeleu
preot.

Iubirea de părinți.

— Predică pentru copii —

„Iubește pe tatăl tău și pe mamă ta ca bine să-ți fie ție și mulți ani să trăiești pe pământ.“

Decalog Porunca a V-a

Iubiți copiii!

Cu voi vreau să stau puțin de vorbă și vouă vreau să vă spun câteva cuvinte frumoase...

A trecut vacanța mare și voi iarăși ați venit cu toții la școală, unde părintele catihet și domnul învățător caută să vă învețe multe lucruri frumoase. În timpul cât nu sunteți la școală, voi stați acasă și ascultați de părinții voștri cari vă iubesc și vă îngrijesc ca să nu duceți lipsă de nimic. Duminica și în sărbători vă întruniți cu toții la Sf. biserică, unde vă rugați lui Dumnezeu și ascultați Sf. slujbă. Bine și faceți că veniți la Sf. biserică rugându-vă lui Dumnezeu, pentru că El este Tatăl nostru cel din ceruri, pe care noi trebuie să-l iubim și mai mult și să împlinim poruncile Lui.

Datorință mare aveți voi, copiii, de a iubi și pe părinții voștri cari v'au născut, vă cresc și îngrijesc de voi. Știți prea bine, că Dumnezeu în porunca a V-a zice: „Să iubești pe tatăl tău și pe mamă ta. Așa este; trebuie să vă iubiți părinții, să ascultați sfaturile lor înțelepte și să împliniți întotdeauna poruncile lor, căci, și ei vă iubesc mult și pentru voi lucrează și se ostenesc în lume, ca voi să aveți de toate și să nu duceți lipsă de nimic și pentru voi câștigă și averile pe cari vi-le lasă de moștenire; iar cât timp sunteți mici, vă dau la școală ca să învățați să trăiți mult mai bine în viață decât ei. Cât vă simțiți voi de fericiți când scumpul voștri părinte vă desmăldă și vă spun lucruri frumoase!.. Dar nu vă place

atunci, când după ce ai făcut o greșală, sau nu ai ascultat porunca lor ei vă pedepesc cu vorba nuiăua sau cureaua... Să știți însă, copii, că aceasta nu o fac că sunt răi, ci, numai ca din voi să crească copii buni și ascultători.

Iubiți copii! Ascultați să vă spun ce a pățit un copil rău.

A fost odată într'un sat o familie în stare bună. Tata și mama aveau trei copii. Toți trei unul ca altul de frumoși — dar la nărav se deosebiau: nu erau de același fire. Cinci degete avem la o mână, dar nu e unul ca altul de mare!

Copilul cel din mijloc avea o fire rea: se supăra iute și avea și urâtul obicei că n'asculta de părinți. Din cauza aceasta părinții îl certau de nenumărate ori, ba îl pedepseau chiar și cu nuiăua. El însă în loc ca să se facă cuminte, tot mai rău era. Se bătea cu copiii, arunca cu petrii după câini și după pisici; nu umbla la școală, strica cuiburile și omora puil paserilor. Toți copiii de vârsta lui și mai mici se fereau din calea lui, știindu-l rău și bătăuș. Ba și vecinii se temeau de el că le dă foc la fân sau la pale, căci umbla cu țigarete prin grădină, ca să nu-l vadă nimeni. De multe ori când spărgea vre-o fereastră, sau capul la vre-un copil nu mergea acasă de dimineața până seara, știind că-l așteaptă acasă o sfântă de bătăle.

Odată, umblând copilul cel rău cu țigarete la umbra unei căpțe de fân din grădina vecinului său din nebăgare de seamă, fânul luă foc, iar copilul o luă la sănătoasă și nu s'a mai întors acasă multă vreme. Noroc fu că săriră oameni în ajutor și au fost valeda aproape de putură stinge focul, care altcum făcea praf și cenușe toate clădirile vecinului. Copilul cel rău a fugit într'un sat la o mătușe săracă, nevoind să se întoarcă acasă de rușinea și de frica faptei sale.

Când l-a văzut întâlu mătușă, i-a părut bine și-a început a-l întreba de părinți „Ce fac, cum se află și dacă sunt sănătoși?!“ El la toate răspundea că „da sunt bine și sănătoși“ Dar când mătușă l-a întrebat cum de a venit la ea, nu l-au trimis cumva părinții, atunci copilul a început a plânge și a spune mătușei sale întâmplarea cu focul.

— „El nepoate, îi zise mătușă sa, mi-a spus mie mămă ta că tu ești cel mai rău copil, că nu ascuți și le faci rușine cu purtările tale rele. N'ai învățat tu porunca a V-a dumnezeiască care zice: „Să iubești. — ; n'ai auzit tu zicala că: „Cine de părinți n'ascultă, suferă durere multă; duce chin, năcaz și greu și-i uitat de Dumnezeu.“ Așa ești și tu acum: uitat de Dumnezeu; dar, Dumnezeu e bun și nu te uită întrucât tu vei fi copil cuminte; iar părinții tăi te vor ierta și ei, de nu vei mai face fapte urâte ca până acum“. Mătușă lui îi dete să cine. După cină îi spuse nepotului, că peste noapte va dormi la ea, iar dimineața va merge acasă și își va cere iertare dela părinții săi și dela vecinul său.

(Va urma)

Un ostaș al Domnului către P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie.

Țăranul Ion Lugoian din Budinț a trimis următoarea urare de ziua onomastică a P. Sf. Sale Episcop Grigorie:

*Prea Sfințite să trăiești
Domnului să-i tot slujești
Chemarea la care ești
Voia Domnului plinești.*

II.

*Ziua numelui prea sfânt
S'o trăiești pe-acest pământ
Zile multe și senine
Și de sfinte roduri pline.*

III.

*Vas ales și fericit
Al poporului iubit
Să vă facă Domnul Sfânt
Lăudându-l pe pământ.*

Ziarul „Curentul“ despre cartea „Aprindeți darul lui Dumnezeu“ a P. Sf. Episcop Grigorie.

In numărul din 28 Ianuarie a. c. ziarul „Curentul“ scrie:

Meditații pentru preoți.

„Aprindeți darul lui Dumnezeu“ — meditații pentru preoți — de dr. Grigore Comșa, episcopul Aradului. P. S. Episcopul Aradului este o personalitate cunoscută în lumea culturală, prin numeroasele sale scrieri relative la viața religioasă și la nevoile bisericii ortodoxe. O muncă unică în felul său, o caldă inimă de păstor de suflete și de șef bisericesc, concretizată în cele aproape 70 de cărți pe care le-a publicat, este podoaba activității acestui neobosit prelat. Sunt populare lucrările sale de combatere a sectelor care vor să tulbure viața lăuntrică a bisericii, și cele ce privesc mistuna preoțească. Această ultimă lucrare este o culegere de meditații dedicate preoților ca să-l aducă aminte, într'o formă proaspătă vie și exortativă, rolul ei de slujitoare a lui Hristos. Aceste meditații autorul le oferă ca material pentru „săptămâna reculegerii“ și pentru lectură particulară. Ele, pot fi deosebit de interesante și pentru lumea laică, deși se referă la chestiuni strict preoțești cum sunt: meditațiile asupra darului sacramental și rugăciunile dela hirotonire, asupra „sfintei euharistii și preotul“, asupra „vlei lui Dumnezeu și preotul“, vieții lăuntrice a preotului, a „preotului și rugăciunea“, toate

teme însuflețite de o preocupare adâncă pentru formarea conștiinței preoțești. P. S. Grigore Gh. Comșa episcopul Aradului, dovedește în aceste meditații creștine ecleslastice, o înțelegere și un tact deosebit de a se apropia de acel for interior al preoților spre, a le sugera și a-i povățui asupra perfecte conștiințiozității a misiunii lor.

Biserica după teoria național-corporatistă.

Revista „Lumea Nouă” din București în numărul din Ianuarie a. c. spune între altele:

„Autonomia Bisericii este, pentru național-corporatism nu un punct de program, ci o credință. Corporatismul care recunoaște, din principiu, autonomia tuturor funcțiilor sociale până la cele considerate umile, se descopere mai întâi înaintea celei mai vechi și celei mai nobile funcții, aceea care cată să transpună divinitatea asupra societății umane.

Biserica este, după teoria național-corporatistă, prototipul corporației, ea este istoricește mai veche decât Statul, și stă mai de mult decât acesta la temelia societăților omenești.

Ea este, în sensul instituțional, egală cu Statul fiindcă nimic nu ar îndreptăți o punere a ei în independență și în subordinea Statului însuși.

În sfârșit, ea este o corporație prin aceea, că are organizația sa proprie, justiția sa proprie, ierarhia, educația și învățământul său propriu.”

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul Grigorie mulțumește tuturor P. C. protopopi și preoți cari l-au felicitat de ziua numelui.

— *Miercuri în 31 Ianuarie a. c. P. S. Sa Episcopul Grigorie a plecat la București pentru a participa la deschiderea Corpurilor legiuitoare și la ședințele Sfântului Sinod.*

Parastas pentru binefăcătorul Emanuil Gojdu. Autoritățile noastre bisericești, de comun acord cu „Frăția Ortodoxă din Ardeal” au decis ca în ziua de 4 Februarie 1934, să se facă parastas pentru pomenirea neuitatului binefăcător Emanuil Gojdu. Această zi, a fost în toate orașele și satele din eparhia Aradului prilej de impunătoare manifestații naționale și de pietate față de mecenatele neamului nostru, care a fost Emanuil Gojdu. După oficierea parastasului, preoții noștri din sate și orașe, au arătat poporul, în vorbiri pline recunoștințe, marea personalitate a lui Gojdu, dela a

cărui moarte se împlinesc acum 64 de ani. S'a insistat cu deosebire asupra faptului că deși acest suflet nobil, a trăit aproape toată viața într'o mare de străini, el nu și-a uitat de neamul său și de religia sa ortodoxă, atât de urgisită pe atunci și de străini și de unii din frații defecționați dela Biserica ortodoxă. Din contră, și-a testat toată averea sa pentru creșterea tinerimei ortodoxe române, cari urmau studi universitare. Cu burse din fructul agonisei lui Gojdu, a crescut mai multe generații de tineri cari azi ocupă poziții de conducere în viața patriei noastre.

Apoi în toate satele s'au votat moțiuni către înaltul guvern, iscălite de mil de creștini, în care se cere să se lichideze starea de nesiguranță în care se află această fundație de 15 ani la Budapesta. Valoarea ei să fie adusă acasă și predată destinației sale nobile

Deschiderea Corpurilor Legiuitoare. Joi în 1 Februarie a. c., au fost deschise Corpurile Legiuitoare cu fastul obicinuit, de M. S. Regele Carol al II-lea. La ora 12 din zi, bubuitul a 101 de tunuri, a anunțat plecarea Cortegiului Regal dela Palat.

La sf. Patriarhie s'a oficiat de înaltul Cler un serviciu divin.

La scările dela intrarea în edificiul Corpurilor Legiuitoare, M. S. Regele însoțit de Marele Voevod Mihail au fost întâmpinați de I. P. S. Sa Patriarhul Miron cu prelații ortodoxi și membrii guvernului.

Suveranul a deschis Corpurile Legiuitoare prin Mesagiul Regal. După deschidere, în aplauzele frenetice ale deputaților și senatorilor, Suveranul și Prințul Moștenitor au fost excortați cu aceleași onoruri la Palatul regal.

Prima ședință, și la Camera Deputaților și Senatorilor a fost consacrată memoriei fostului prim ministru Ioan G. Duca. Toate partidele au adus distinsului om de stat, omagiul cuvenit și au înfierat atentatul dela Sinaia, neobicinuit în viața poporului Român.

În numele Bisericii românești a adus la Senat, tributul celui dispărut I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen.

Logodnă. În ziua de 30 Ianuarie a. c. dl Romul Bora, candidat de preot din Sârbi, s'a logodit cu d-soara Aurora Mizeș, fiica preotului Ioan Mizeș din Hălmagiu.

Sincere felicitări.

Un general japonez, creștin ortodox. Sava Danilovič Araki, ministrul de război al Japoniei, este creștin ortodox.

Vestea aceasta o aduce în Europa episcopul Nestor al Camiatkei și al Petropavlosc-ului, care a trăit 30 de ani în Extremul-Orient și posedă mai multe limbi orientale. Având în vedere autoritatea sa

morală P. S. Sa a fost invitat la Belgrad, în Serbia, pentru ca să țină cursuri asupra rușilor emigranți din Extremul-Orient.

O carte care costă peste 50 milioane lei. E vorba de „Codex Sinaiticus“, unul dintre cele mai vechi manuscrise ale Sf. Scripturi, care a fost cumpărat, acum de curând, de Anglia, pentru British Museum, cu enorma sumă de 100.000 lire sterline (peste 50 milioane lei). El conține întreg Test. Vechiu (cu unele lacune) și Nou, în plus încă și epistola lui Barnaba și Păstorul lui Herma. Datează de prin sec. I / al erei creștine și, după toată probabilitatea, este unul din cele 50 exemplare ale Bibliei, pe cari Eusebiu din Cesareia le-a scris la ordinul împăratului Constantin cel Mare la a. 331. E scris pe 346 fol de pergament fin de piele de antilopă. Până la mijlocul sec. 19 a fost păstrat în biblioteca mănăstirii sf. Ecaterina pe muntele Sinai (de aici și numirea de Sinaiticus). Aici l-a descoperit Constantin Tischendorf, de unde luându-l l-a predat țarului Rusiei. Din tezaurul rusesc, numitul codice trece acum în proprietatea statului britanic, care din respectul ce-l are pentru Biblie, a înțeles să facă acest mare sacrificiu, cumpărându-l.

Spre conformarea celor interesați.

Consiliul parohial ortodox român din Timișoara-Cetate în ședința dela 29 Ianuarie a. c. a anulat publicația de concurs datată la 1 Ianuarie a. c. pentru elaborarea planurilor de zidire a bisericii catedrale din suszumita parohie și a publicat un nou concurs cu modificările efectuate în textul concursului anterior la punct 4 (privitor la partea tehnică) și aliniatul ultim de sub punct 7 privitor la fixarea termenului concursului.

Timișoara-Cetate din ședința Consiliului parohial, ținută la 29 Ianuarie 1934.

Dr. Patricle Țucra
protopop-paroh, președ. Cons. Paroh

Publicație de concurs.

Consiliul parohial al parohiei ortodoxe române din Timișoara-Cetate publică din nou concurs pentru întocmirea planurilor de zidire a bisericii catedrale din această parohie, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Biserica este proiectată a se zidi pe terenul viran dintre Bulevardul Regele Ferdinand I și Bulevardul Principele Nicolae, vis-a-vis de Palatul Szecheny și Cinematograful Capitol, cu o suprafață de 1 jugher și 1456.4 stj. pătrați.

2. Biserica va fi construită în stil bizantin cu caracter românesc, având capacitatea pentru 2000 persoane.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

3. Intreaga construcție, inclusiv pictura, mobilierul, iluminatul electric, candelabre, calorifer și clopote, nu va întrece suma de Lei 35 000.000.

4. Reflectanții vor prezenta desenele următoare la scara de 1 cm. pe M. și anume: planul parterului, fațada principală, fațada laterală, secțiunea longitudinală, secțiune transversală, iar la scara de 5 mm. pe M. următoarele: planul subsolului, planul etajului (galerii), fațada posterioară.

Un plan de situație va complecta desenele de mai sus, la scara de 2 $\frac{1}{2}$ mm. pe m.

Orice alt desen prezentat decât cele de mai sus arătate, va fi scos din concurs.

5. Se fixează trei premii:

a) premiul I Lei 100.000.

b) premiul II Lei 50.000.

c) premiul III Lei 25.000.

Planurile premiate devin proprietatea parohiei, celelalte planuri se vor restitui concurenților.

6. Concurentul care va obține premiul I va fi încredințat cu întocmirea planurilor de executare și cu conducerea lucrărilor, asigurându-i-se un onorar de 4% după valoarea lucrărilor executate. În acel onorar sunt cuprinse și deplasările arhitectului precum și plata conductorului pentru supraveghere și control.

7. Juriul de examinare a planurilor se compune din:

I. Specialiști.

a) Rectorul Academiei de Arhitectură din București.

b) Un delegat (arhitect specialist) al Comisiei Monumentelor Istorice din București.

c) Șeful Serviciului tehnic al Municipiului Timișoara.

II. Două delegați ai Consiliului parohial.

Planurile provăzute cu motto și cu o scrisoare sigilată, în care se va arăta numele, locuința concurentului și motto sub care s'a prezentat planul la concurs, sunt a se înainta Părintelui Protopop Dr. Patricle Țucra, președintele Consiliului parohial, în Timișoara-Iosefin, Str. Mircea Vodă Nr. 6 până la data de 1 Maiu 1934.

8. Planurile cari nu vor corespunde condițiilor și formalităților prescrise și vor sosi după termen, vor fi excluse dela concurs.

9. Planurile întrate se vor examina în termen de 30 de zile dela expirarea concursului, iar premiile se vor distribui după ce juriul își va depune raportul.

10. Schițele de situație se pot vedea în orele oficiale la Părintele Protopop Dr. Patricle Țucra, președintele Consiliului parohial.

11. La concurs pot participa numai arhitecți cetățeni români.

Timișoara-Cetate, din ședința Consiliului parohial, ținută la 29 Ianuarie 1934.

Dr. Patricle Țucra
Protopop-paroh, Președ. Cons. paroh.

